

Jarkko Reittu
Tietosuojavastaava

14.8.2025

THL/3407/4.00.00/2025

Sisäministeriö
Helinä Tiura-Virta

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntöne 4.7.2026 VN/27065/2023

Lausunto poliisin tietojenvaihtoa koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi poliisilain, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain, henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain, rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain, rikostorjunnasta Tullissa annetun lain, henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain sekä henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttopolitiikasta annetun lain muuttamisesta

Esityksen mukaisten tiedonsaantioikeuksien laajentamista Poliisille, Tullille ja Rajavartiolaitokselle koskien henkilön läsnäoloa sosiaali- tai terveydenhuollon sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajan toimitiloissa tietyinä aikoina ja tietoa läsnäolleen henkilön henkilöllisyydestä on pidettävä kannatettavana.

Tiedonsaantioikeus käsittää henkilön läsnäoloa *toimitiloissa*, mikä voi aiheuttaa epäselvyyttä laintulkinnassa. Olisi selkeämpää, jos läsnäoloa koskeva tiedonsaantioikeus kattaisi selkeästi myös ulkotilat ja toimitilojen välittömän läheisyyden.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa *palvelunantajalla* ja *palveluntuottajalla* tarkoitetaan eri toimijoita. Ehdotuksessa tiedonsaantioikeudet velvoittavat kuitenkin vain palvelunantajia, vaikka tarkoituksena lienee kohdistaa velvollisuus luovuttaa tietoja myös palveluntuottajiin.

On myös tärkeää huolehtia siitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöllä on selkeät ja ajantasaiset ohjeet, kuinka tiedonsaantioikeuksia sovelletaan käytännössä. Esimerkiksi STM:n ”Ohje

Jarkko Reittu
Tietosuojavastaava

14.8.2025

terveydenhuollon ja poliisin väliseen tiedonvaihtoon” tulee päivittää vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Käytännön toiminnassa tietopyynnön vastaanottaja voi olla esimerkiksi sihteeriksi tai hoitaja, joilla ei ole välttämättä osaamista arvioida täyttyvätkö lain vaatimukset tiedon luovuttamiseksi esimerkiksi sen osalta, kuuluuko poliisimies päällystöön tai onko rajavartija pidättämiseen oikeutettu virkamies.

Lisäksi tietosuojalainsäädäntö edellyttää, että tiedonluovutuksista tulisi pitää kirjaa, jolloin on tärkeää myös ohjeistaa miten ja minne tiedon luovutuskirjaukset tehdään ja voidaanko kirjauksia tehdä esimerkiksi potilastietojärjestelmään hallinnollisena kirjauksena.

Esityksellä on asiakkaan asemaa heikentäviä vaikutuksia erityisesti tietosuojan osalta. On tärkeää, etteivät tiedonsaantioikeudet kohdistu keskeisiin asiakastietoihin, jolloin asiakkaan luottamussuhde ei vaarannu merkittävästi. Rajoitetuista tiedonsaantioikeuksista tulisi informoida läpinäkyvästi myös tietosuojalainsäädännön perusteella. Esityksellä voi olla negatiivisia vaikutuksia siihen, kuinka halukkaasti rikokseen syyllistyneet tai etsintäkuulutetut henkilöt hakeutuvat sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin.

Ehdotus Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle lisättävästä oikeudesta tallentaa suorakäytöllä tietoja Poliisin järjestelmiin on kannatettava. THL:n ja Poliisin suorakäyttöyhteydet vähentävät virhekirjauksia, tiedot välittyvät luotettavasti oikealle vastaanottajalle, tiedonsiirron viiveet lyhenevät, tiedot ovat ajantasaisesti käytettävissä ja työntekijöiden manuaaliseen kirjaamiseen käytetty aika vähenee. Uudet tekniset suorakäyttöyhteydet voivat vaatia uusia investointeja, mutta laki ei velvoita toteuttamaan suorakäyttöyhteyksiä. Olisi kuitenkin taloudellisesti ja tietoturvan parantamiseksi järkevää investoida suorakäyttöyhteyksiin.

Poliisia, Tullia ja Rajavartiolaitosta koskevat täsmennykset tiedon luovutusoikeuksista THL:lle selkeyttävät viranomaisten välisiä tiedonsaantioikeuksia lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

Jarkko Reittu
Tietosuojavastaava

14.8.2025

Esityksessä ei ollut ehdotuksia koskien suorakäyttöä Poliisilta THL:lle, mutta THL:n oikeuspsykiatrian ja erityisesti esitutkintavaiheisten mielentilatutkimusten osalta voidaan todeta, että tietojen toimittaminen suorakäytöllä siten, että Poliisi toimittaisi esitutkintamateriaalia suoraan THL:n järjestelmään olisi erittäin kannatettavaa. Nykyisellään haastetta aiheuttaa erityisesti isojen kuva- ja videotiedostojen siirtäminen.

Pääjohtajan sijainen,
hallinto- ja talousjohtaja

Mia Nykopp

Yksikönpäällikkö,
johtava juristi

Kati Hepokorpi

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 3 pages before this page
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende